

	<p style="text-align: center;">Силабус навчальної дисципліни <u>«Основи філософських знань»</u></p> <p>Галузь знань: <u>12 «Інформаційні технології»</u> Спеціальність: <u>121 «Інженерія програмного забезпечення»</u> Освітні програми: <u>«Розробка програмного забезпечення»</u></p>
<p>Статус дисципліни</p>	<p>Навчальна дисципліна формує загальні компетентності та відноситься до блоку гуманітарної та соціально-економічної підготовки</p>
<p>Курс</p>	<p>4</p>
<p>Семестр</p>	<p>7</p>
<p>Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин</p>	<p>1,5 кредит /45 год.</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>українська</p>
<p>Що буде вивчатися (предмет навчання)</p>	<p>1.1 Предметом вивчення навчальної дисципліни є філософські знання та концепції, надбані людством протягом своєї історії, загальні властивості і зв'язки дійсності – природи, суспільства, людини, а також відносини об'єктивної дійсності і суб'єктивного світу, матеріального і ідеального, буття і мислення.</p> <p>1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи філософських знань», що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є використання можливостей навчального процесу для засвоєння основних понять в галузі філософії; та формування початкових умінь а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння основних понять в галузі філософії; - отримання всебічних знань про походження філософії, розвиток її предмета, функцій, категоріального апарату; - розгляд основних аспектів співвідношення наукової, релігійної та міфологічної картин світу; - визначення основних етапів історичного розвитку та специфіки філософських вчень; - надання розуміння взаємовідношення матеріального і духовного, біологічного і соціального начал в людині, відносини людини до природи, суспільству і іншим людям і специфіки глобальних проблем сучасності; - формування світоглядних і методологічних основ самостійного та критичного мислення студентів; - розвинення самостійності мислення при вирішенні проблем формування особистості, її свободи і відповідальності за збереження життя, природи, культури, моральних і правових норм;

<p>Чому це цікаво / необхідно вивчити (мета) доступом</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є ознайомлення студентів з основами філософських знань, наукових і релігійних уявлень світу та історії філософської думки України, простеження витоків і сенсу стрижневих філософських проблем. Ознайомлення з найбільш фундаментальними поняттями і категоріями філософії, визначення єдності і взаємозв'язку філософських знань в різні періоди історії людства.</p> <p>Теоретичні знання супроводжуються практичними роботами у вигляді тестових завдань, при виконанні яких студенти опановують: теоретичні знання, які вони отримують під час лекцій та вивчення навчального матеріалу. Такий підхід допомагає глибше зрозуміти концепції та навички, а також підготувати студентів до реальних викликів, з якими вони зіткнуться в соціальному та професійному житті.</p> <p>Основні переваги використання практичних робіт в навчанні «Основи філософських знань» включають:</p> <p>Застосування знань: Студенти мають можливість застосовувати теоретичні знання на практиці, роблячи вправи та завдання, які вимагають використання офісних програм.</p> <p>Відпрацювання навичок: Практичні вправи дозволяють студентам відпрацьовувати конкретні навички, такі як форматування документів, створення таблиць, робота з функціями тощо.</p> <p>Вирішення реальних завдань: Практичні роботи можуть моделювати справжні сценарії, з якими студенти можуть зіткнутися у професійному житті, допомагаючи підготуватися до реальних викликів.</p> <p>Збільшення практичного досвіду: Це дає можливість студентам набути практичного досвіду роботи з різними інструментами та програмами, що може бути цінним у їх майбутній професійній діяльності.</p> <p>Співпраця та комунікація: Деякі завдання можуть вимагати спільної роботи в групах, що сприяє розвитку комунікативних та колективних навичок.</p>
<p>Чому можна навчитись (компетентності)</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Результати навчання</p> <p>РН01. Застосовувати основні принципи професійної етики у галузі</p>

	<p>програмної інженерії, усвідомлювати їх соціальну значимість та культурні аспекти в професійній діяльності.</p>
<p>Як можна користуватись набутими знаннями і вміннями (результати навчання)</p>	<p>Засвоєння освітньої компоненти впливає на такі результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знання місця і ролі філософії в історичному розвитку духовної культури, 2. Знання історії основних філософських вчень, шкіл та напрямів, 3. Простежування логіки зародження та розвитку наукових філософських ідей та концепцій світобудови, 4. Визначення логіки зародження та розвитку наукових філософських ідей та концепцій світобудови, 5. Знання різноманітних форм і методів пізнання світу; 6. Вміння використовувати філософські принципи та категоріальний апарат філософії при аналізі наукових і соціально-політичних проблем сучасності, 7. Можливість використовувати методологічні підходи при знайомстві з різноманітним форм людського знання, 8. Вміння обґрунтовано і логічно мислити, 9. Вміння грамотно ставити і вирішувати широкий спектр науково-технічних, соціально-економічних і морально-гуманістичних проблем, використовуючи отримані знання, 10. Мати змогу вільно орієнтуватися в різноманітті філософських течій
<p>Пререквізити</p>	<p>«Історія України», «Культурологія»,</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>«Соціологія»</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Тема 1 Основні поняття філософії Основне поняття філософії. Філософія це система загальних теоретичних поглядів на світ, місце в ньому людини, з'ясування різних форм відношення людини до світу. основні види світогляду: буденний, міфологічний, релігійний, науковий, філософський. Основні прийоми філософствування (міркування): умогляд або інтелектуальна інтуїція, запитування або постановка проблеми, роздуми і створення своєї теорії, обґрунтування результатів висновків та критика. Функції філософії. Структура філософського знання. Філософські вчення: матеріалізм, ідеалізм. Проміжні форми вирішення проблеми першооснови світу: пантеїзм, деїзм. Провідні засоби пізнання: емпіризм, сенсуалізм, раціоналізм, ірраціоналізм. Основні способи пізнання: діалектичний, феноменологічний, герменевтичний.</p> <p>Тема 2 Філософські концепції Давнього сходу Основні проблеми індійської філософії: виявлення ціннісних критеріїв життя людини, визначення особистого «шляху» і виходячи з цього - моделі взаємини з природою і суспільством. Форми організації філософів - школи, утворені навколо вчителя, засновника вчення або його наступника (буддизму - Будда). Ведичний період – вчення про загальну єдність. вчення про Пурушу; Рігведа, Упанішади. Класичний період – ортодоксальні даршан: міманса, веданта, санкхья, йога, ньая. Неортодоксальні даршан джайнізм і буддизм - не теїстичні віровчення. Матеріалістичні вчення – чарвака та локаята. Базові установки старовинної китайської філософії. Основні тези Конфуціанства. Етика конфуціанства. Онтологічні та гносеологічні принципи філософії даосизму. Феномен "Дао" як космогонічного явища.</p>

Концепція Лао-Цзи та принцип «недії». Базові принципи філософії чань-будизму та особливості локально-територіальних шкіл.

Тема 3 Філософія Античного світу Основні принципи та проблематика античної філософії. Періодизація. Вчення Піфагора та піфагорійська школа. Давньогрецький матеріалізм. Геракліт, та теорія вогню як первопричини світу. Атомізм – Левкіпп і Демокрит. Філософська проблематика періоду середньої класики (V- сер. IV ст. До н.е. Сократ, софісти) – проблеми людини, його пізнання, відношення з іншими людьми і сутності людської моралі. Висока класика (VI ст. до н.е. -Платон, Аристотель і їх школи) - проблеми синтезу почуттєвого і надчуттєвого (побудови метафізичної системи) а також пошуку раціонального методу пізнання цих світів. Основні засади вчення Платона та Аристотеля, їх порівняльна характеристика. Філософія еллінізму. Три філософських напрямки: скептики, епікурейців, стоїки. Філософська концепція Епікура.

Тема 4 Спільність та відмінність філософії Середньовічної Європи та Арабського Сходу Візантійська патристика та філософське богослов'я. Неоплатоніки. Іоанн Дамаскін. Псевдо-Діанісій Ареопагіт. Іоанн Філопонт. Філософія Македонського ренесансу. Міхаїл Пселл. Іоанн Італ. Філософія Візантії доби Палеологівського ренесансу. Теорії Федора Метохіта, Ісіхаста, Грігорія Палами. Пліфон та його вплив на розвиток філософії італійського ренесансу та заснування платонівської академії у Флоренції. Західноєвропейська схоластика – традиціоналізм і авторитаризм. Основні засади: креаціонізм, ієрархічність буття, релігійний раціоналізм, принцип сотеріологізму. Філософські концепції Тертуліана. Оригени, та Блаженного Августина. Номіналізм Росцелліна, Абельяра і Оккама. Основні філософські концепції Фоми Аквінського. (типи мудрості, типи універсалій, тощо) Філософія Арабського Сходу. Схоластична теологія калам та рух мутакалімів. Концепції ісмаїлізму та суфізму. основні цілі та проблематика філософії ісламу. Філософські концепції Авероеса, Авіцени та Альгазеля.

Тема 5 Філософія Ренесансу та Просвітництва Основні установки філософії Ренесансу: антропоцентризм та довіра до природного розуму. Пантеїзм та гуманізм. Натурфілософія (М. Кузанський, Дж. Бруно). соціальні філософія. (М. Макіавелі. Т. Мор) Галілей та компліментарність експерименту . неоплатоніки Фічіно та Дела Мірандола. Філософія та етика Реформації. Соціальні умови становлення механістичної картини світу. Методологія емпіричного пізнання . Ф. Бекона. Теоретичне пізнання Р. Декарта та монізм Спінози. Монадологія Г.Лейбніца. Механістичний матеріалізм Т. Гобса.

Тема 6 Німецька класична філософія та основні філософські концепції XIX ст. Загальна характеристика німецької класичної філософії. Основні концепції Фіхте, та Фейєрбаха. Філософське вчення І. Канта: апіоризм як спроба обґрунтування загального характеру наукового знання: автономія моральної області людської діяльності: розвиток філософії від науковчення до філософії духу. Трансцендентальний ідеалізм послідовників Канта. Енциклопедія філософських наук Гегеля.

Система і метод в його вченні. Філософія історії Гегеля. Криза традиційної форми філософського знання в середині XIX століття. Соціокультурні підстави світоглядного плюралізму. Модернізація антропологізму (Л. Фейєрбах. С. Кьєркегор) і натуралізму (А. Шопенгауер, О.Конт). Формування нових типів філософствування: консервативно-традиційних (неогегельянство, шеллінгіанство), новаторсько-традиційних (марксизм), антикласичних ірраціоналістичних і сциєнтистських). Основні види детермінізму. Ідеї Шеллінга. Основні засади теоретичного марксизму. емпіріокритицизм.

Основні концептуальні напрями філософії XX ст. Західна філософія середини XIX - початку XX століття: основні напрямки, нові ідеї і їх виразники Філософія позитивізму (О. Конт, Г. Спенсер). Діалектичний і історичний матеріалізм К. Маркса і Ф. Енгельса: основні досягнення та проблеми. Філософські вчення А. Шопенгауера і С. К'єркегора. Філософія життя (Ф. Ніцше, В. Дільтей). Філософія неокантіанства (Е. Кассирер, В. Виндельбанд, Г. Ріккерт). Феноменологія Е. Гуссерля. Філософські погляди З. Фрейда. Філософія неопозитивізму. Аналітична філософія Л. Вітгенштейна і Б. Рассела. Критичний реалізм і вчення про «відкрите суспільство» К. Поппера. Філософія М. Хайдеггера. Філософські вчення К. Ясперса і Ж.-П. Сартра. Неофрейдізм (К. Г. Юнг, Е. Фромм). Філософія Франкфуртської школи (М. Хоркхаймер, Т. Адорно, Г. Маркузе).

Тема 7 Історія української філософської думки Українська філософська думка відображає духовно-практичну історію нації, характер ментальності етносу, оригінальність її соціокультурного фону, і тільки розуміння всіх цих чинників у взаємодії з'явиться умовою розкриття самотності української філософської думки. Особливість української філософії не була представлена в систематизованих і струнких теоріях, за винятком декількох вчень (Сковороди, Юркевича, академічної філософії кінця XIX - початку XX століття), а розчинила себе в полемічній думці українського Ренесансу XV-XVI в (І.Вишенський, З.Копистенський, Г. Смотрицький), реформаторських ідеях братських шкіл, і навіть в політичних настроях Південного товариства декабристів, а також в літературно публіцистичному творчості відомих письменників і поетів (Гоголь, Шевченко, Франко),. Українська філософія приділяє увагу до проблем людини, пізнанню серцем (теорія кордоцентризму), синкретичності (переплетення суперечать один одному елементів).

Тема 8 Онтологія. Буття, небуття, ніщо. Основні види буття. Реальність об'єктивна і суб'єктивна. Моністичні і плюралістичні концепції буття. Буття речей, процесів і станів. Буття, субстанція, матерія, природа. Матеріальне та ідеальне. Людське буття. Суспільне буття. Простір і час: сутності або властивості Проблема життя, її кінцівки і нескінченності, унікальності і множинності у Всесвіту. Картини світу: буденна, релігійна, філософська, наукова. Природа міфів про створення світу. Релігійна і геологічна концепції походження і суті світу. Космогонія. креаціонізм

Тема 9 Діалектика, метафізика, релятивізм і розвиток. Основні закони діалектики. Історичні зміни ідеї розвитку.

	<p>Розвиток як одна з загальних форм буття. Діалектика і метафізика - два протилежні підходи до розвитку. Категорії, принципи і закони розвитку. Самоорганізація. Стійкість і мінливість; переривчастість і безперервність. Причинність, можливість, дійсність, вірогідність. Причинність, необхідність, випадковість. Випадковість і об'єктивні основи прогнозування. Соціальне прогнозування. Необхідність, випадковість, закономірність. Закономірність і закон. Специфіка соціальних законів і системи прав. Проблема істини.</p> <p>Тема 10 Філософська антропологія Філософія людини. Проблема людини в історико-філософському контексті. Людина як родові істота. Об'єктивістські (природно - об'єктивна, ідеально-задана, соціологічна) і суб'єктивістські концепції людини (психоаналітична, екзистенційна і ін.). Природне (біологічне) і суспільне (соціальне) в людині. Проблема антропосоціогенезу. Специфіка людської діяльності. Соціальна і біологічна тривалість життя людини. Життя, смерть та безсмертя. Сенс життя. Поняття свободи і його еволюція. Свобода "зовнішня" і "внутрішня", свобода "від" і свобода "для". Свобода і свавілля: свобода і анархія; свобода і необхідність: свобода і відповідальність; Свобода вибору. Людина, індивід, особистість. Особистість і маси. Роль соціальної та культурного середовища в формуванні особистості</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>3. Рекомендована література</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мозговий Л., Бичко І., Додонов Р. Філософія. Кредитно-модульний курс., К. Центр навчальної літератури, 2020 р. С. 456 2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія. Підручники для Вузів, К. Право, 2023, С.424 3. Хамітов Н.,Гармаш Л.,Крилова С. Історія філософії, К., ЦУЛ, 2020, С. 393 4. Сандюк Л.О. Основи філософії. К, ЦУЛ, 2021, С. 412 5. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник, к, Центр навчальної літератури, 2020 р. 312 С. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практикум з дисципліни "Філософія" для студентів 1 курсу всіх форм навчання всіх спеціальностей, К., Центр навчальної літератури, 2020, С. 186 2. Петрушенко В. Філософія Вступ до курсу. Історія світової та української філософії. Фундаментальні проблеми сучасної філософії, Л., Львівська політехніка, 2019, С.596 3. Левкулич В., Мараєва У. Філософська антропологія Ужгород:ДВНЗ «УжНУ», 2022. 56 с. 4. Симоненко С., Сулім О., Шмиголь М. Основи філософії, К, Центр навчальної літератури, 2019, С.412 5. Русин М., Огородник І. Історія української філософії, К. Академія, 2019, С.624
	<p>Політика навчальної</p>

дисципліни,
оцінювання
результатів навчання
та академічна
добросесність

Політика щодо відвідування та проведення занять. Під час лекцій та практичних занять використовуються різноманітні інтерактивні технології навчання, які допомагають не тільки засвоїти теми курсу, а й розвинути навички критичного мислення, уміння працювати з інформацією, презентувати результати власних досліджень.

Передбачається обов'язкова присутність студента на кожному занятті, тому що для отримання ефекту занурення у проблематику дисципліни необхідне групове обговорення певних завдань та шляхи їх вирішення.

Слід відзначити, що через відсутність студента на занятті можна втратити логіку опанування теоретичного та практичного матеріалу, якою пов'язані всі теми курсу. Як правило, викладач попереджає це на вступній лекції, на якій відбувається знайомство зі структурно-логічною схемою курсу.

У випадку, якщо була поважна причина відсутності студента на занятті, необхідно відвідати консультацію та з викладачем обговорити проблемні питання теми або проблеми які виникають при виконанні тестових завдань за темою.

Під час вивчення курсу можна використовувати як рекомендовану літературу, так й різні інформаційні ресурси. Викладач контролює якість інформації, яку використовують здобувачі під час виконання завдань, вчить опрацьовувати наукову інформацію, формує навички відрізняти якісну інформацію від неякісної. Мобільні пристрої під час проведення занять дозволяється використовувати лише для навчальних та наукових цілей.

Політика щодо академічної добросесності. Політика щодо академічної добросесності побудована на основі Положення про академічну добросесність в ВСП «ФКЗІ ДУІТЗ». Усі види письмових робіт повинні бути виконані здобувачами самостійно.

До заліку допускаються здобувачі, які виконали всі тестові завдання. Здобувач, який не з'явився на залік або не був допущений на момент його проведення, має право повторно його пройти у визначені викладачем терміни під час консультацій/відпрацювань.

Загальна оцінка з дисципліни – максимум 100 балів. У випадку отримання менше 60 балів, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Навчальна аудиторія (проектор, ноутбук, інше обладнання)

Дистанційна – сучасні платформи та онлайн-сервіси дистанційного навчання.

Локація та
матеріально-технічне
забезпечення

Семестровий контроль

залік

Циклова комісія	<i>гуманітарної та соціально-економічної підготовки</i>	
Викладач		ПБ Жимолостнова Вероніка Вікторівна
		Кандидат мистецтвознавства, викладач першої категорії, викладач
		E-mail: vervicjim@gmail.com